

Thage G. Peterson: Tal under Afghanistanveckan 2009

Talare

Thage G. Peterson
Politiker

Datum

10 oktober 2009

Plats

Stockholm

- 1 Det finns ett talesätt i Afghanistan: "Utlänningarna känner inte till vår historia". En afghansk parlamentarisk delegation som för ett par år sedan besökte Stockholm sa: "Ni västerlänningar är främmande för vår kultur och Ni visar dålig respekt för våra traditioner". I en artikel i Sv/D läste jag nyligen om en
- 5 kvinnlig studerande i Kabul som sa: "Jag vet bara en sak. Utlänningar kan inte lösa våra problem". Jag har mött afghanska ungdomar i Sverige med föräldrar och anhöriga i Afghanistan som säger att de utländska trupperna är i daglig konflikt med Afghanistans kultur och traditioner. Och därmed med Afghanistans folk.
- 10
- President Barack Obamas nye chef för Natostyrkorna i Afghanistan, general Stanley McChrystal säger rent ut att de allierades uppträdande saknar respekt för afghanerna och deras kultur.
- 15 Under årens lopp har afghanerna uppträtt sammanhållet mot inkräktare och utländska trupper. Afghanerna säger: "Vi kan ha inbördes strider. Men när det gäller att kasta ut utländska soldater då är vi alltid enade."
- Den kände brittiske journalisten Robert Fisk, som skildrade ryssarnas krig i
- 20 Afghanistan och som intervjuat bin Ladin, mötte afghaner som yttrade: "Även om de (dvs de utländska soldaterna) dödar en miljon av oss, så finns det en miljon till av oss som är beredda att dö. Vi låter aldrig främmande folk stanna i vårt land".
- 25 Slutsatsen av vad jag nu har sagt är: Planerarna av Afghanistan-kriget och de länder inklusive Sverige som anslöt sig till kriget saknade uppenbarligen tillräckliga kunskaper om Afghanistans folk, om dess historia, kultur och traditioner men också om Afghanistans natur, geografi och topografi. Eller så tog man inga hänsyn till detta.

35 Krig har nästan alltid rasat i Afghanistan. Soldathärar både från andra länder och från regionala krigsherrar har dragit fram över landet. De barn som växer upp i Afghanistan idag har, precis som sina föräldrar, bara upplevt krig i nästan hela sina liv. Under de senaste trettio åren har det rått i det närmaste krigstillstånd i Afghanistan.

40 Afghanistan är ett av världens mest fattiga och krigsdrabbade länder. Enorma brister i utbildning, sjukvård, hälsovård, kommunikationer.

Näringslivet i Afghanistan är ensidigt. Men det finns stora rikedomar av oexploaterade mineraler och gas. 93 % av världsproduktionen av heroin har sitt
45 ursprung i Afghanistan. 60 % av landets BNP kommer från knarkhandel. Opiumproduktionen har gått upp mycket stort under de åtta krigsåren. Från 200 ton år 2001 till 7.700 ton 2008. De allierades krig mot knarket är således ett rejält misstag.

50 Inom Afghanistans slätter och bergsområden finns utströdda miljoner av outlösta icke protokollförda minor.

Under historiens gång har många länder avlöst varandra i en lång kamp om Afghanistan. Dess historia är rikt på invaderingar och införlivanden. I det
55 hellenska väldet, av Persien, i det arabiska väldet, av mongolerna och Djingis Khan. Afghanistan slets mellan England och Ryssland på 1800-talet. Det gällde rivaliteter om omarkerade gränser.

Tre gånger försökte England få kontroll över Afghanistan. Men tre engelska
60 härar besegrades. Värst gick det för generalmajoren William Elphinstone som år 1842 ledde sin stolta brittiska armé till katastrof. Så gott som alla engelska soldater halshöggs. Stenarna i Gandamak blev svarta av stupade engelsmäns blod.

65 Sovjet ockuperade Afghanistan 1979, men besegrades. Sovjet underskattade det afghanska folkets sammanhållning och fientlighet mot utländska trupper och religionens betydelse. Ryssarna tvingades fly.

70 Jag var på ett försvarsministermöte i Lissabon och frågade den ryske försvarsministern vilket som var Sovjets och Rysslands största militära misstag. Svaret kom utan dröjsmål: Att vi gick in i Afghanistan.

Efter Sovjets återtåg 1989 följde ett blodigt inbördeskrig.

75

Därefter inträdde talibanerna, en fundamentalistisk rörelse, som tog makten 1996.

80 Så drabbades USA av det stora terrordådet den 11 september 2001. Kriget mot terrorismen startade. Med detta startade det nuvarande kriget i Afghanistan. Den 7 oktober 2001 angrep USA Afghanistan. USA återopade självförsvarsrätten.

85 De allierade störtade talibanerna och jagade dem och Al Qaida till svårtillgängliga bergsområden i Pakistan. Men detta betydde inte att talibanerna var besegrade. Eller utrotade. De var bara temporärt utkörda.

90 En Londonbaserad tankesmedja konstaterade nyligen att talibaner åtta år efter det att de störtades från makten nu åter är närvarande i praktiskt taget alla områden i Afghanistan. Talibanernas starka ställning är, vad många afghanistankännare anser, inte i första hand en frukt av talibanernas egen popularitet utan en frukt av en hatfylld inställning till de utländska trupperna. Det är NATO:s och Isaf:s oförsiktiga flygbombningar, brutala husrannsakingar och allmänt dåliga uppträdande som har vänt
95 civilbefolkningen mot de utländska trupperna.

NATO bombade nyligen två tankbilar, som hade kört fast på vägen i en by söder om provinsen Kunduz, varvid över 90 civila, kanske så många som 200 dödades.

100

Amerikanska soldater gjorde nyligen en razzia på ett sjukhus i Shaniz i Wardakprovinsen. Soldaterna bakband personalen i sin jakt på talibaner, tvingade ut patienterna och genomsökte sjukhuset.

105 General McChrystal berättar i sin rapport om hur en Isafstyrka i ett vänligt område hade svårt att komma fram med sina stora lastbilar för att den smala vägen var kantad av fruktträd. Soldaterna högg ner träden. Kort därefter fann

110 man att vägen var minerad med vägbomber. Det vänliga området hade blivit
ovänligt. Fler hade blivit talibaner.

Efter World Trade Center i New York den 11 september 2001 förklarade USA
krig mot terrorismen och fick många västländer med sig. Sverige anslöt sig till de
115 allierade mot terrorismen. Gevärsmyningarna riktades mot talibanerna och
dess ledare Mullah Omar.

USA satte dels upp en egen militär styrka Oef, dels byggde man upp en
internationell styrka, Isaf på från början 37 000 soldater från 37 länder.

120 Isafstyrkan uppgår idag till 68 000 soldater. Till detta kommer USA: s egna
trupper, varför den totala utländska truppnärvaron idag närmar sig 100 000.

Jag tror att den svenska regeringen från början trodde att det skulle bli en ren
FN-operation i Afghanistan. Brevväxling tyder på det. Men NATO tog allt mer
125 över kommandot när säkerhetsläget i Afghanistan försämrades. Det svenska
kravet om att muslimska länder skulle finnas med i Isaf rann också ut i sanden.

Den svenska soldatnärvaron var från början 45 soldater. År 2003 skedde en
ökning till 150. Två år senare beslutade riksdagen om en ökning till 375. Nästa
130 ökning kom i en proposition 2007 till 600. Och redan året efter, 2008, ökas
soldatramen till 855. Den svenska truppnärvaron har alltså under de åtta åren
ökat väsentligt. Ökningen bekräftar att Sverige dragits allt längre in i kriget.

Kostnaden för kriget för Sveriges del för 2009 är över en miljard kronor, vilket
135 betyder en ökning med 300 miljoner från år 2008. Budgeten för kriget kommer
inte att hålla, eftersom man nu måste förnya utrustningen. Alla kostnader för
kriget är dessutom inte medräknade. Flera utgiftsposter har lämnats utanför.
Till miljardbeloppet kommer ett flermiljardbelopp under några år för Sveriges
del för de s k C-17-planen som ska transportera soldater, stridsvagnar och annan
140 tung pansarutrustning till Afghanistan. Kriget är alltså en mycket dyr historia
för Sverige. Den verkliga kostnadsbilden redovisas inte för svenska folket.

Det är NATO som har det samlade kommandot över båda styrkorna med en
enda överbefälhavare. När Sverige gick med i kriget så ställde den svenska
145 riksdagen kravet att det skulle vara en rågång mellan den rena amerikanska
styrkan och den internationella. Men så är alltså inte längre fallet!

- 150 Varken regeringen, riksdagen eller Försvarsmakten har visat något som helst intresse av att reda ut frågan om mandatet. Man fortsätter att felaktigt tala om fullt FN-mandat för att få svenska folket att lättare acceptera Sveriges deltagande i kriget. På något sätt tycker jag att det är fråga om en kidnappning av sanningen. Det är inget fullt FN-mandat. Isaf är ingen FN-trupp.
- 155 Soldaterna har inga FN-uniformer eller blå baskrar. Ingen FN-symbol på uniformerna, utan NATO-symbol. FN betalar inte operationen. FN bestämmer inte över Isaf. FN avgör inte vilka länder som deltar. Det gör NATO.
- 160 Uppgiften om att Sverige har fredsfrämjande trupper i Afghanistan är också fel. Sverige har inga fredsbevarande trupper i Afghanistan. Det är fredsframtvingande: stridustrustade svenska soldater utbildade för strid, dvs beredda att döda. De svenska soldaterna har också deltagit i strider med döda människor som resultat. Senast i förrgår föll tre afghaner för svenska kulor.
- 165 Om inte försvarspolitikerna vill anstränga sig för att reda ut begreppen och satsa på korrektheten, så borde Sveriges överbefälhavare göra det. General Göransson har fått för sig att vi som är emot kriget också är emot de svenska soldaterna. Men så är det naturligtvis inte. Det är en oförsämdhet att hävda det! Jag om
- 170 någon vet att svenska soldater i internationella fredsoperationer har gjort mycket bra ifrån sig. Svenska soldater har vunnit respekt och förtroende. Så också i Afghanistan.
- Att vara emot Afghanistankriget är inte heller detsamma som att vara emot
- 175 USA och dess folk. Jag hyllar ofta USA för öppenhet och för dess värderingar om demokrati och frihet. Allt fler amerikaner är idag emot kriget och ropar efter fred. Med dem vill vi i Sverige bygga upp vänskapsband.
- Vad är läget idag (lördagen den 10 oktober 2009)?
- 180 Åtta års krig har inte fört Afghanistan närmare freden och försoningen eller förbättrat levnadsvillkoren för majoriteten av afghanerna. Våldet eskalerar. Säkerhetsläget försämras.
- 185 Missnöjet med de utländska soldaternas närvaro i landet har ökat. Hatet mot de

utländska trupperna har stadigt ökat i takt med ett ökat antal civila offer för de amerikanska bombningarna.

190 Talibanerna har stärkt sin ställning till följd av de allierades bombningar och uppträdande.

President Karzai och hans nära förbindelser med ökända krigsherrar, liksom uppgifter om valfusk i årets presidentval har skapat irritation och oro i Isaf-
195 lägret.

Flera allierade överväger att ta hem sina trupper. Sker det oplanerat så ökar svårigheterna med att fasa över militära insatser till civila. Därför måste FN så skyndsamt som möjligt dra upp en strategi för hur Afghanistan ska räddas.

200 I USA har kritiken mot Afghanistankriget tilltagit. De enorma kostnaderna för kriget ökar, samtidigt som USA:s ekonomi befinner sig i obalans. President Obama begär av kongressen det häpnadsväckande beloppet av 68 miljarder dollar för budgetåret 2010. Om beloppet accepteras blir kriget i Afghanistan
205 dyrare än kriget i Irak.

Den nye överbefälhavaren för de samlade styrkorna, General Stanley McChrystal, har dömt ut NATO-strategin. Han har dessutom varnat för att kriget inte kan vinnas. Generalen vill ha 40 000 fler soldater för att vinna kriget.
210 Det är samma militära budskap som franska generaler använde sig av i kolonialkriget i Algeriet och som general William Westmoreland använde sig av för att få en halv miljon soldater till Vietnam. Och som ryska generaler använde sig av för att vinna mark i de afghanska bergen.

215 För första gången på 200 år är Sverige i krig. Men ledande svens politiker och generaler gör allt för att förneka eller förtränga detta faktum genom att ordentligt tänja på sanningen om uppdraget eller genom att tuga. Det är ju lite konstigt egentligen, att medan USA och England klart säger att deras soldater deltar i ett krig i Afghanistan så gör inte våra svenska soldater det, även om
220 uppgifterna de har att utföra är desamma som för andra soldater.

I Sverige fortsätter man att tala om fredsfrämjande och humanitära insatser trots att våra soldater utför krigshandlingar.

Steg för steg dras Sverige allt längre in i Afghanistankriget. Det kommer att bli allt svårare att dra sig ur. I synnerhet när man felaktigt hävdar att Sverige är i Afghanistan på fredsuppgifter.

- 230 Det är sorgligt att Sverige har övergett fredens och fredsförhandlingarnas väg och att Sverige har lämnat Olof Palmes fredssyn att alltid sätta fred och förhandlingar främst.

- 235 Vad har hänt? Varför har Sverige hamnat så totalt fel? När vi vet att våld bara föder mer våld! När vi vet att förtryck föder vedergällning! Fler soldater skulle ju bara öka våldet och motsättningarna. Det visar ju åtta års krig.

- 240 En av Sveriges främsta Afghanistankännare Peter Hjukström, tidigare under många år generalsekreterare i Svenska Afghanistankommittén, har nyligen sagt, att ett fortsatt svenskt militärt deltagande i det NATO-ledda kriget kommer som amen i kyrkan att leda till elände och katastrof för såväl afghaner som för svenskar. Men regeringen och riksdagspartierna verkar strunta i alla varningar. Jag fick detta bekräftat i en debatt som jag i veckan hade med försvarsministern. Hans budskap var fler soldater till Afghanistan.

- 245 Jag tycker att ett ofattbart lättsinne präglar talet om att Sverige måste göra sin plikt i detta krig. Visa att vi ställer upp. Visa att vi tar vårt ansvar. Men vart tog det alliansfria Sverige vägen? Sverige som var omtalat som landet som talade för de små oberoende staterna i världen. Landet som kunde gå i spetsen för 250 förhandlingar och fredsarbete. Nu utrustar vi istället svenska soldater för krigsinsatser! Vi för krig i ett land i Asien, där vi en gång i tiden med hand och hjärta talade för fred och försoning för Vietnams folk.

- 255 Afghanistan behöver fred. Nu fordras en freds- och försoningsprocess. Jag medger att det inte är någon enkel väg. Men efter åtta år av meningslöst krig krävs andra lösningar än våld. Alltfler länder börjar nu inse att det inte finns några militära lösningar på konflikten i Afghanistan. Endast fredliga. Endast 260 politiska. Endast enorma civila insatser om freden ska nås.

Fredliga lösningar på Afghanistankriget måste knyta fasta kontakter med civilbefolkningen, de lokala styresmännen. Anställa folk som behärskar språken,

265 som känner till kulturen. Men också samtal och förhandlingar med talibanerna. Men vi måste inse verkligheten. Det går inte att bortse från talibanerna. Det är de som vi inte tycker om som vi måste samtala och förhandla med. För att uppnå fred.

270 Vi måste ställa frågan: Vem är den verkliga fienden i Afghanistan? Vem och vad ska USA, NATO och Sverige besegra. Fattigdom och nöd, okunskap och analfabetism kan inte bombas bort. Det går inte att besegra självmordsbombare och deras landsmän genom att bomba sönder deras byar och hem. Gravplatser, stympade armar och ben påminner om oförrätter som sitter i för generationer.

275 Det går inte att bomba bort hatet. Barn och ungdomar i fattigdom och misär måste ges en framtid. Det är alternativet till krig. Därför måste de bakomliggande sociala och ekonomiska orsakerna kämpas ner. Inte de människor som är dess slavar.

280 Det är viktigt att Sverige envist håller fast vid fredslinjen. Att vårt land är med och förhindrar ett fortsatt meningslös krigande och dödande. Alltid förhandlingar före krig. Sverige ska vara känt för fredsanstängningar. Inte för krig. Det bör vara Sveriges varumärke.

285 De svenska insatserna bör koncentreras på

- Civila insatser. Infrastruktur. Skolor. Sjukhus. Vägar. Brunnar.

- Humanitär hjälp. Sociala program. Utbildningsinsatser inte minst för

290 Afghanistans kvinnor.

Nu måste afghanerna själva bygga upp sitt land. Vi kan inte detaljstyra Afghanistan i levnadssätt, ekonomi och politik. Vi kan inte hantera Afghanistans problem och framtid från Stockholm eller Washington.

295 Statsbygget måste lämnas över till afghanerna själva. Vi måste visa respekt för det afghanska folket, deras kultur och traditioner. Vi kan inte fortsätta att bortse från Afghanistans historia.

Att öka antalet soldater, att bomba ännu mer vore att fortsätta fel väg. Fler

300 trupper ökar våldet och motsättningarna. En sådan väg för allt längre bort från freden och försoningen.

Hundratusen hjälparbetare skulle ha lättare att vinna vanliga afghaners hjärtan,
sinnen och förtroenden än de hundratusen soldater som nu åker omkring i
pansarvagnar, flygplan och helikoptrar. Fler soldater ger inte fred åt
Afghanistans folk!

Källa

<div>Manuskript hämtat från mynewsdesk.com (2026-09-27)</div>

Taggar

Fred

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/thage-g-peterson-tal-under-afghanistanveckan-2009>